

Masterclass Klimaatbestendige Stedelijke Omgeving:

HOE GAAN WE OM MET EXTREME NEERSLAG, DROOGTE EN HITTESTRESS?

TEKST ROEL VAN DIJK EN BEELD BUCH-GEMEENTEN

Deze vraag stond centraal toen Otto van den Berg van de afdeling Civiele Werken en Verkeer van De BUCH-gemeenten (Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo) de masterclass ging inrichten voor zijn collega's over de Klimaatbestendige Stedelijke Omgeving. Vitale Groene Stad sprak met hem over de opzet van de masterclass, de aandachtspunten, de leermomenten en het vervolg. Deze problematiek speelt overigens niet alleen in de stedelijke omgeving, maar ook in kleinere gemeenten en dorpen.

Mede op uw initiatief heeft er een meerdaagse masterclass plaatsgevonden over klimaatbestendige stedelijke omgeving. Waarom heeft u dit georganiseerd?

'Het klimaat is aan het veranderen. We kunnen daar niet meer omheen en we merken de gevolgen daar ook al van. Volgens de klimaatmodellen zet deze verandering de komende jaren door. Dit betekent dat we in actie moeten komen en aan oplossingen gaan denken. Kennisoverdracht is een goed vertrekpunt hiervoor. De aandacht tijdens de masterclass lag

op: extreme neerslag, droogte en hittestress.'

Zijn we in Nederland al op de goede weg?

'Het onderwerp krijgt steeds meer aandacht, omdat de urgentie toeneemt. De ambitie die door het Rijk is uitgesproken dat de stedelijke omgeving in Nederland in 2050 klimaatbestendig is ingericht, is in mijn ogen echter niet realistisch. De klimaatveranderingen gaan sneller dan verwacht en ik ben van mening dat deze Rijksambitie bijgesteld dient te worden naar 2030.'

De masterclass Klimaatbestendige Stedelijke Omgeving werd mede georganiseerd door Elba - REC en Entente Florale Nederland. Mocht u ook een op maat gerichte masterclass over dit onderwerp in uw gemeente willen organiseren? Neem dan contact op met Wendy Louwen van Elba - REC voor meer informatie. Wendy is te bereiken via 06 4 142 1079 en w.louwen@elba-rec.nl

Hoe zag de inhoud van deze masterclass eruit?

‘We hebben er uiteindelijk voor gekozen om een driedaagse (dagdelen) masterclass te organiseren. Ik wilde het niet hebben over dat het klimaat aan het veranderen is, omdat men in mijn optiek daar wel van overtuigd moet zijn. Tijdens de eerste masterclass hebben we een algemene sessie gehouden over onder andere extreme neerslag, droogte en hittestress en welke impact dit gaat krijgen op de openbare ruimte en welke maatregelen geschikt zijn. Tijdens de tweede sessie hebben we naar ons eigen gebied gekeken. Wat accepteert je wel en wat niet en hoe ga je daarmee om. Tijdens de laatste bijeenkomst werd het concreet en gingen de deelnemers aan de slag met diverse casussen uit de directe omgeving.’

Voor wie was deze masterclass bestemd?

‘We wilden deze in eerste instantie uitsluitend houden voor de ambtenaren van het samenwerkingsverband van De BUCH-gemeenten, maar de belangstelling reikte verder dan deze gemeenten. We hebben ons toen gericht op de regio Noord Kennemerland Noord en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Voorwaarde was dat er meerdere disciplines die binnen de openbare ruimte werkzaam zijn, deelnamen aan de sessies. Zo waren er vertegenwoordigers van de ruimtelijke ontwikkeling, water, groen en civiele werken. Hier hechten we grote waarde aan, omdat oplossingen tegen klimaatverandering alleen bereikt kunnen worden als er integraal wordt samengewerkt.’

Welke vraagstukken zijn er concreet behandeld en welke oplossingen werden hierbij aangedragen?

Zoals ik al bij de eerste vraag aangaf, zijn de onderwerpen extreme neerslag, droogte en hittestress behandeld. Wat de extreme neerslag betreft, moet je aan maatregelen denken waarbij de extra hoeveelheid water kan worden opgevangen. Met het verdiepen van het straatniveau en het aanleggen van wadi's creëer je bijvoorbeeld extra buffercapaciteit. Ondergrondse filtratie is ook mogelijk al hangt daar wel een prijskaartje aan. Via de integrale afstromingsmodellen die er op de markt zijn, kun je de zwakke plekken in een gemeente in kaart brengen.’

‘Wat de droogte betreft, zorg ervoor dat het regenwater infiltreert in de bodem. Veel en onnodige verharding is hierbij funest. Als het om de hitte gaat, merk ik dat we nog niet zo goed weten hoe hier mee om te gaan. Hitte is overigens het enige gevolg van klimaatverandering waarbij mensen overlijden. Een niet te onderschatten probleem. Natuurlijk weten we dat groen in de stad voor verkoeling zorgt. Maar in welke mate het groen hitte beperkt en om welke marge het gaat, is nog niet duidelijk. Dit soort gegevens heb je in de toekomst wel nodig om gericht klimaatadaptief te ontwikkelen en, niet onbelangrijk, om daar beleid op vast te stellen.’

Wat heeft de masterclass opgeleverd?

‘Bewustzijn rondom het thema is bij de collega's toegenomen. Bij de laatste sessie waren ook de wethouders van de betrokken gemeenten aanwezig als mede een bestuurslid van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Op die manier zorgen we voor een breed draagvlak. De vraag is nu hoe deze kennis wordt vertaald in de praktijk. Om de deelnemers bij de les te houden, vragen we hen een aantal projecten te kiezen waarmee ze in hun dagelijks werk te maken krijgen, waar ze de uitgangspunten die zijn behandeld tijdens de masterclass, in de praktijk gaan vertalen. Volgend jaar komen we met de groep hierop terug om dit te evalueren en analyseren.’

.....
Otto van den Berg, De BUCH-gemeenten